

JAVNO TRGOVAČKO DRUŠTVO

OSNIVANJE

- JTD je trgovačko društvo u koje se udružuju dvije ili više osoba zbog trajnog obavljanja djelatnosti pod zajedničkom tvrtkom, a **svaki član** društva odgovara vjerovnicima društva **neograničeno solidarno cijelom svojom imovinom**
- član društva može biti svaka **fizička** ili **pravna** osoba
- na JTD primjenjuju se propisi kojima se uređuju obvezni odnosi u **ortaštvu** (ZOO)
- prijava za upis u sudski registar mora sadržavati tvrtku, sjedište i predmet poslovanja društva, ime i prezime, jedinstveni matični broj građana i prebivalište, odnosno tvrtku i sjedište svakog člana društva te imena osoba ovlaštenih da zastupaju društvo i njihove ovlasti
- prijavi se prilaže ugovor o osnivanju društva (**društveni ugovor**)

PRAVNI ODNOSI IZMEĐU ČLANOVA

- pravni odnosi između članova društva uređuju se društvenim ugovorom, a odredbe ZTD-a primjenjuju se samo ako članovi društvenim ugovorom ne urede svoje odnose drugačije (**DIPOZITIVNOST!**)
- ako nije drugačije ugovoreno, članovi društva moraju unijeti jednake uloge (**temeljna obveza**)
- član može u društvo uložiti novac, stvari, prava, rad i druge usluge ili dobra; vrijednost nenovčanog uloga članovi sporazumno određuju u novcu
- član društva nije dužan povisiti prvobitno dogovoreni ulog, niti ga dopuniti ako se on smanji zbog gubitka društva

- član koji pravodobno ne uplati novčani ulog ili koji novac primljen za društvo ne preda na vrijeme društvu ili koji za sebe neopravdano uzme novac društva ili zakasni s unosom drugih uloga, dužan je društvu platiti **zakonske zatezne kamate**, ako društvenim ugovorom nisu ugovorene više kamate, od dan kada je morao uplatiti ili unijeti ulog, kada je morao predati novac ili kada je neopravdano uzeo novac
- u ispunjenju svojih obveza član društva dužan je postupati **pozornošću urednog i savjesnog gospodarstvenika**
- član društva ne smije bez izričitog pristanka ostalih članova voditi poslove koji ulaze u predmet poslovanje društva, niti u nekom drugom trgovačkom društvu sudjelovati kao član koji osobno odgovara (**zabrana konkurencije**)

- povrijedi li član društva obvezu glede zabrane konkurencije, društvo može od njega zahtijevati naknadu štete
- umjesto naknade štete društvo može zahtijevati od člana da on poslove koje je vodio u vlastito ime prizna kao poslove sklopljene za račun društva, odnosno da društvu preda sve što je primio od poslova koje je obavio za tuđi račun, ili da mu ustupi pravo na ono što bi trebao primiti iz takvog posla
- **svaki član** društva ima pravo i obvezu **voditi poslove** društva, osim ako je društvenim ugovorom vođenje poslova prenjeto na jednog ili na više određenih članova društva
- ako su svi članovi društva ili više njih ovlašteni voditi poslove društva, svaki je od njih ovlašten da ih sam vodi

- ako se neki od članova društva koji su ovlašteni voditi poslove usprotivi poduzimanju neke radnje, ta se radnja ne može poduzeti (**pravo veta**),
(**POJEDINAČNO POSLOVODSTVO**)
- ako je društvenim ugovorom određeno da članovi društva koji su ovlašteni voditi poslove društva to mogu činiti samo skupno, za poduzimanje svakog posla potrebna je, osim ako bi postojala opasnost od odgađanja, suglasnost svih ovlašćenih članova,
(**SKUPNO POSLOVODSTVO**)

- društvenim ugovorom može se predvidjeti da se članovi društva koji su ovlašteni voditi poslove društva moraju pridržavati uputa koje daju ostali članovi društva
- ovlast za vođenje poslova društva obuhvaća sve radnje koje se redovno poduzimaju u poslovanju društva (**REDOVITO POSLOVODSTVO**)
- za poduzimanje radnji koje prelaze okvir redovnog poslovanja potrebna je suglasnost svih članova (**IZVANREDNO POSLOVODSTVO**)
- za davanje prokure potrebna je suglasnost svih članova ovlaštenih da vode poslove društva, osim ako bi postojala opasnost od odgađanja

- svaki se član može, pa i kada je isključen od vođenja poslova društva, osobno obavijestiti o poslovima društva, pregledati knjige i obaviti uvid u dokumentaciju, te za sebe sastaviti godišnja financijska izvješća, (PRAVO NA OBAVIJEŠTENOST)
- ova se prava ne mogu isključiti ni ograničiti ako postoji razlog za pretpostavku da se poslovi društva ne vode pošteno ni uredno
- za donošenje odluka društva potrebna je suglasnost svih članova ovlaštenih da sudjeluju u odlučivanju, (JEDNOGLASNOST)
- krajem svake godine utvrđuje se račun dobiti i gubitka, na temelju tog računa svakome se članu izračunava njegov udio u dobiti ili u gubitku, srazmjerno njegovom udjelu u društvu

- jedna trećina dobiti tekuće godine dijeli se na članove društva tako da svakome od njih pripadne dio koji odgovara njegovom udjelu u kapitalu društva (KAPITALNO NAČELO)
- dio dobiti tekuće godine koji prelazi udjele u dobiti izračunate prema kapitalnom načelu (dakle, dvije trećine), kao i gubitak u toku poslovne godine, dijele se na članove društva na jednake dijelove (PERSONALNO NAČELO)
- član društva ne može bez suglasnosti ostalih članova smanjiti svoj udio u kapitalu društva

PRAVNI ODNOSI ČLANOVA DRUŠTVA PREMA TREĆIMA

- član društva ne može bez suglasnosti ostalih članova **raspolagati** svojim **udjelom** u društvu
- svaki član je ovlašten **zastupati** društvo, ako društvenim ugovorom nije isključen od zastupanja
- društvenim ugovorom može se odrediti da svi članovi ili više njih mogu zastupati društvo samo **skupno**; za izjavu volje trećih prema društvu dovoljno je da je ona izjavljena jednome od članova ovlaštenih da skupno zastupaju društvo
- društvenim ugovorom može se odrediti da su članovi društva, kada više njih ne djeluje skupno, ovlašteni zastupati društvo **samo zajedno s prokuristom**

- član društva može **sklapati pravne poslove i poduzimati pravne radnje pred sudom i izvan njega** s time da može **otuđiti i opteretiti nekretnine** te dati i opozvati prokuru, (najšire zakonsko ovlaštenje u ZTD, šire i od prokure!)
- ograničenje ovlasti za zastupanje ne djeluje prema trećima
- na prijedlog ostalih članova sud može članu društva **oduzeti ovlast za zastupanje** ako za to postoji važan razlog, važnim razlogom naročito se smatra teška povreda obveza ili nesposobnost člana da uredno zastupa društvo
- za obveze društva svaki član odgovara vjerovnicima **cijelom svojom imovinom i solidarno s ostalim članovima društva** (OSOBNNA ODGOVORNOST)
- suprotan sporazum članova društva glede njihove odgovornosti za obveze društva **nema učinka** prema trećima

RAZLOZI ZA PRESTANAK DRUŠTVA

1. istek vremena za koje je osnovano
2. odluka članova društva
3. pravomoćna odluka suda kojom se utvrđuje da je upis društva u trgovački registar bio nezakonit
4. stečaj društva
5. smrt, odnosno prestanak nekoga od članova društva, ako što drugo ne proizlazi iz društvenog ugovora
6. ostvarivanje stečaja nad nekim od članova društva
7. otkaz nekog od članova društva ili njegova vjerovnika
8. pravomoćna odluka suda

- nakon nastanka razloga za prestanak društva provodi se **likvidacija** ako članovi ne dogovore drugačiji način obračuna i podjele ili se nad društvom ne otvori stečaj
- likvidaciju provode svi članovi društva kao likvidatori, ako odlukom članova ili društvenim ugovorom nije određeno drugačije
- po okončanju likvidacije **likvidatori** moraju podnijeti prijavu sudu za **upis brisanja društva** iz sudskog registra
- društvo prestaje brisanjem iz sudskog registra

KOMANDITNO DRUŠTVO

- komanditno društvo je trgovačko društvo u koje se udružuju dvije ili više osoba radi trajnog obavljanja djelatnosti pod zajedničkom tvrtkom od kojih najmanje jedna odgovara za obveze društva solidarno i neograničeno cijelom svojom imovinom (**KOMPLEMENTAR**), a najmanje jedna odgovara za obveze društva samo do iznosa određenog imovinskog uloga u društvo (**KOMANDITOR**)
- ako nije drugačije određeno, na komanditno društvo primjenjuju se odredbe koje se odnose na JTD

OSNIVANJE I UPIS U SUDSKI REGISTAR

- društvo se osniva ugovorom (DRUŠTVENI UGOVOR)
- društvenim ugovorom moraju se odrediti član ili članovi društva koji imaju položaj komplementara kao i član ili članovi društva koji imaju položaj komanditora
- osim podataka koji se upisuju za JTD, u sudski registar upisuju se i **podaci o komanditorima i visini uloga** svakog od njih
- prilikom objave upisa društva objavljuje se **samo broj** komanditora, a ne i njihova **imena i ulozi** u društvo

PRAVNI ODNOSI IZMEĐU ČLANOVA

- svi odnosi između članova društva uređuju se društvenim ugovorom (DISPOZITIVNOST!)
- društvom **upravljaju komplementari**, komanditori nisu ovlašteni upravljati poslovima društva
- komanditor se ne može usprotiviti odlukama ni postupcima komplementara, osim odlukama i postupcima koji se odnose ili se poduzimaju **izvan granica redovnog poslovanja** društva
- komanditor ima pravo zahtijevati da mu se predaju prijepis ili fotokopija godišnjih financijskih izvješća društva radi provjere njihove ispravnosti, te da mu se u tu svrhu dozvoli uvid u poslovne knjige (PRAVO NADZORA)
- odredbe koje se odnose na zabranu konkurencije (JTD) **ne odnose** se na komanditore

- odredbe koje se odnose na sudjelovanje u dobiti i snošenju gubitka (JTD) primjenjuju se i na komanditore
- **dobit** tekuće godine pripisuje se komanditorovom ulogu u kapital društva sve dok on ne dosegne iznos koji se društvenim ugovorom obvezao uplatiti kao svoj ulog
- u snošenju **gubitka** nastalog poslovanjem društva komanditor sudjeluje samo do visine svog udjela u kapitalu društva, a i s neuplaćenim dijelom iznosa koji se društvenim ugovorom obvezao uplatiti kao svoj ulog
- članovi društva sudjeluju u dobiti kao i kod JTD (kapitalno načelo)
- udio svakog člana društva u dijelu dobiti koji prelazi opseg utvrđen temeljem kapitalnog načela, kao i udio u snošenju gubitka, utvrđuje se u omjeru udjela koji odgovara konkretnim okolnostima

PRAVNI ODNOSI DRUŠTVA I ČLANOVA DRUŠTVA PREMA TREĆIMA

- komanditor **nije ovlašten** zastupati društvo
- iznimno, komanditoru se može odlukom svih komplementara dati prokura i trgovačka punomoć

ODGOVORNOST KOMANDITORA

- komanditor ne odgovara za obveze društva ako je u cjelini uplatio ulog na koji se obvezao društvenim ugovorom
- ako komanditor ne uplati u cjelini ulog odgovara vjerovnicima društva neposredno i solidarno s ostalim članovima društva do visine ugovorenog uloga umanjenog za uplaćeni dio
- odredba ugovora između članova društva kojom se komanditor oslobađa obveze uplate svog uloga ili mu se ta obveza odlaže nema učinka prema vjerovnicima društva
- ako se komanditoru isplati (tj. vrati) njegov ulog, to prema vjerovnicima društva djeluje kao da ulog nije uplaćen, isto vrijedi i onda kada komanditor sudjeluje u podjeli dobiti za vrijeme dok je njegov uplaćeni udio u kapitalu društva zbog gubitka smanjen

- komanditor **nije dužan vratiti** iznose koje je na temelju usvojenih godišnjih financijskih izvješća primio u dobroj vjeri kao udio u dobiti
- u odnosu prema vjerovnicima društva u kojemu **nijedan od komplementara nije fizička osoba**, smatra se da komanditor nije uplatio ulog na koji se obvezao društvenim ugovorom, ako društvo u komplementarima drži udjele
- to **ne vrijedi** u slučaju ako je komplementar JTD ili KD u kojima je član koji osobno odgovara za obveze društva fizička osoba